

ЛЕКСИЧНІ ІГРИ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Засвоєння лексики є необхідною передумовою для формування мовної компетенції учня при вивченні іноземної мови. А успішне оволодіння навичками спілкування можливе лише за умови цілеспрямованого вивчення лексичного матеріалу. Проте, з часом учні втрачають інтерес, а тому завдання вчителя – зацікавити учнів. З цією метою на уроках німецької мови доречно використовувати лексичні ігри.

Ряд методистів, зокрема: Г.Р. Григоренко, М.П. Васильченко, Н.В. Кудикіна вважають гру формою спілкування людей. І справді, поза контактами, взаємодією, взаєморозумінням ніякої гри між людьми бути не може. Разом з тим спілкування слід розглядати і як головне енергетичне джерело гри, яке підсилює її емоційний бік [1, с. 46].

Найпотужнішою лексичною грою вважається рольова гра. Неформальна постановка, під час якої учні розігрують сценки або ситуації не лише добре розвиває навички вільного говоріння, але й збагачує словниковий запас.

Залежно від цілей та завдань заняття використовують різноманітні ігри, їх пропонують у процесі закріплення навчального матеріалу та на етапі його активізації в мові учнів. Ігри можуть бути як окремими елементами заняття, так і повноцінною формою уроку [1].

Рольова гра – це ситуативно-варіативна вправа, яка поєднує в собі елементи ігрової та навчальної діяльності. Під час таких ігор учні набувають досвіду спілкування іноземною мовою, і це спілкування є не лише мовленнєвим, а ще й включає в себе міміку, жести, емоції, рухи та відповідну поведінку, яка залежить від заданої ситуації [2].

Ігри, елементи гри на кожному етапі уроку знімають стрес, розвивають моральні, комунікативні якості, створюють позитивну психологічну атмосферу, бажання продовжити контакт, розширити сферу спілкування [2, с. 55-59].

У ході гри на основі зміни ролей та ігрових ситуацій відбувається соціалізація учнів. Ігри поділяються на імітаційно-моделюючі та рольові. Імітаційно-моделюючі ігри включають у себе розподіл ролей, але вони мають менше значення, ніж у рольових іграх. Рольова гра сприяє розширенню асоціативної бази для освоєння мовного матеріалу, сприяє формуванню навчального партнерства, адже виконання припускає охоплення групи учнів. До того ж, рольова гра будується не тільки на основі діалогу, але і полілогу, тож учні повинні взаємодіяти, точно враховуючи реакцію один одного, допомагаючи одне одному [3].

Застосування гри на уроках іноземної мови в школі є одним із найефективніших підходів до навчання. Гра полегшує засвоєння досить складної інформації для дитини, активізує її уважність, а також виробляє «вміння навчатися» самостійно. На щоденних уроках неможливо обійтися без комунікативно-ігрових лексичних вправ, нестандартних ситуативних ігор з теми, що вивчається.

Використання рольових ігор на занятті німецької мови дозволяє студентам виступати в ролі авторів, творців, підвищує творчий потенціал, розширює загальний світогляд, підвищує рівень практичного володіння німецькою мовою, формує навички самостійної діяльності. Ігри не лише допомагають засвоїти і закріпити мовний матеріал, вони мотивують і стимулюють спілкування студентів німецькою мовою, знімаючи мовний бар'єр, напругу, боязливість. Гра як одна зі стратегій комунікативного навчання, надає заняттю німецької мови нестандартності, робить його творчим, веселим, захоплюючим та ефективним [2].

Тож, можемо зробити висновок, що лише через гру учні мають можливість не лише механічно засвоювати матеріал, а й душевно сприймати. Завдання оживають, приживаються, починають жити у душах учнів, які й самі починають відчувати своє життя по-новому. А це позначається на світосприйманні, поведінці, спілкуванні між собою та учителем та на виробленні комунікативних здібностей.

Список використаної літератури:

1. Бойко Н.В., Іванова Л.О. Дидактичні ігри на уроках німецької мови для початкової школи, 2015.

2. Дзєціна С.І., Наумова Т.В. Ігри на уроках німецької мови: теорія та практика // Програмно-цільове та навчально-методичне забезпечення сучасного методичного простору, 2017.
3. Коцуrowsька Г.В. Використання ігрових елементів на уроках німецької мови // Доповідь, 2017.

Науковий керівник: доцент кафедри німецької філології, к. пед. н., доцент Титаренко О. І.

Н. В. Нестеренко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СФЕРИ ВЖИВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Фразеологія – це найяскравіший та найдієвіший елемент у вивченні мови [1].

Словниковий склад мови – це не тільки слова, а й стійкі словосполучення. Для того, щоб сповна висловити свої думки, варто використовувати у мовленні сполучення декількох повнозначних слів або фразеологічних зворотів. Вони образно передають поняття та супроводжуються певним емоційним забарвленням. Саме тому володіння іноземною мовою передбачає й вивчення та вміле володіння її фразеологією [2].

Слід підкреслити, що фразеологізми – це особливі мовні знаки, які виконують не лише комунікативну, але й культурну функції, вони образно передають інформацію про навколишній світ і одночасно транслюють культурні смисли, стереотипні уявлення, тощо. Фразеологізми являють собою засіб образного відображення світу, вбираючи в себе історичні та міфологічні події, релігійні та етичні уявлення певного етносу різних епох і поколінь. Людський фактор відіграє найважливішу роль у створенні фразеологізмів, адже велика їх кількість пов'язана з людиною і різноманітними сферами її діяльності [3].

Якщо говорити про виникнення та становлення фразеологізмів у сучасній німецькій мові, то їх розвиток можна умовно розділити на такі групи:

- **народна творчість, казки та пісні:** *Frau Holle schüttelt die Betten / Federn aus.* Цей вислів розповідає про метеорологічні особливості й означає «*йде густий сніг*». З цим явищем пов'язують персонажа казки братів Грімм.

- **література:** наприклад, фразеологізм *eine Milchmädchenrechnung machen* має в основі історію про *Milchmädchen* – персонажа байки Жана де Лафонтена, XVII ст. «Розповідь про дівчину з глечиком молока».

- **Біблія:** *Zu etwas kommen wie die Jungfrau zum Kind* має значення «*отримати щось бажане без докладання великих зусиль*». Походження вислову відсилає до догмату непорочного зачаття Ісуса.

- **професійні сфери:** *Grüß mir meine Witwe!* Фразеологізм походить з мови солдатів: так кажуть для застереження від небезпечного вчинку або дії. У Берліні це застереження звучить як *Sonst hinterläßt du eine Witwe! Eine böse Frau ist der Schiffbruch des Mannes* – вислів, джерелом якого є мореплавство, а саме поняття *Schiffbruch* – аварія корабля. Із цією лексемою існує сталий вислів *Schiffbruch erleiden: scheitern, keinen Erfolg haben*, тобто зазнати невдачі.

- **тваринний і рослинний світ:** варто наголосити на тому, що характеристики зовнішніх і внутрішніх ознак людей, їхніх дій, психічних і фізичних станів відображено у фразеологічних одиницях за допомогою фітонімів та зоонімів. Часто вони виступають як емоційно-експресивні еквіваленти вже існуючих у мові найменувань. Наприклад, *gleichberechtigte Ziege, alte Ziege, eine dumme Ziege, eine dumme Kuh, eine dumme Henne*.

Важливо зазначити, що виникнення фразеологічних одиниць відбувається й сьогодні. У сучасній німецькій мові фразеологізми з'являються у різних сферах життя і відображають нові події дійсності [4].

Слід зауважити, що метафоричність, емоційність, експресивність – це ті якості фразеологізмів, які надають мові образності та виразності. Адже фразеологізми не лише відображають уявлення кожного народу про світ та їхні специфічні ментальні особливості, а й усю складність і багатогранність мови. Саме тому вони є необхідними у використанні сучасної німецької мови.